

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 658/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného AK VAVRINČÍK s.r.o., Hurbanova 752/1, Nové Mesto nad Váhom, proti postupu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/139/2014 a postupu Okresného súdu Prievidza, pracovisko Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. BN-6T/66/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom a postupom Okresného súdu Prievidza, pracovisko Bánovce nad Bebravou („ďalej len „okresný súd“) v označených konaniach. Navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznať mu finančné zadost'učinenie 6 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní je trestne stíhaný pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, a to na podklade obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom podanej 29. septembra 2014. Sťažovateľ 10. augusta 2021 doručil ústavnému súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 139/2014. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 178/2022-56 z 28. júna 2022 (ďalej len „skorší nález“), ktorý nadobudol právoplatnosť

14. júla 2022, vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/139/2014, prikázal mu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania.

3. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou podanou 29. decembra 2023 opakovane namietal prietahy v napadnutom konaní pred okresným súdom. Ústavný súd túto v poradí druhú ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol uznesením č. k. IV. ÚS 43/2024-11 zo 6. februára 2024 ako zjavne neopodstatnenú. V odôvodnení uviedol, že v časovom úseku od právoplatnosti skoršieho nálezu do podania druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa v trvaní 1 roka a 5 mesiacov nezistil prietahy v postupe okresného súdu.

4. Sťažovateľ v aktuálne podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní sp. zn. 2T/139/2014 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BN-6T/66/2022, ktorému bola trestná vec sťažovateľa prikázaná uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Nto/11/2022 zo 16. novembra 2022.

5. Sťažovateľ namietol, že v čase od právoplatnosti skoršieho nálezu zapríčinil okresný súd svojou nesústreďenosťou prietahy, keď vykonal dve hlavné pojednávania 18. septembra 2023 a 4. decembra 2023 za účasti miestne nepríslušnej prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom. Z tohto dôvodu sa museli hlavné pojednávania vykonať od samého začiatku. Podľa sťažovateľa od vznesenia obvinenia uplynulo viac ako 10 rokov a 8 mesiacov, pričom v jeho trestnej veci nebolo vydané žiadne meritórne rozhodnutie. Daná trestná vec nevykazuje prvky zložitosti. Svojím správaním neprispel k zbytočným prietahom v namietanom konaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Predmetom preskúmania v konaní o ústavnej sťažnosti (v poradí tretej, pozn.) je opakované tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označených práv postupom súdov v označených konaniach. Vychádzajúc z petitu tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorým je ústavný súd viazaný, sťažovateľ namieta postup Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom aj postup okresného súdu v podstate od začatia konania, pričom v odôvodnení ústavnej sťažnosti predostiera problém spojený s prietahmi v období po právoplatnosti skoršieho nálezu.

8. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

9. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode

predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (napr. II. ÚS 4/2020, IV. ÚS 134/2020). Súčasťou rozhodovacej praxe ústavného súdu je, že ako neprípustné odmieta opakované ústavné sťažnosti na zbytočné prietahy v prípade, ak sa v nich namieta obdobie predchádzajúce právoplatnosti nálezov ústavného súdu, ktorými vyslovil porušenie práva na prerokovanie bez zbytočných prietahov (napr. II. ÚS 589/2016, IV. ÚS 358/2020).

10. Keďže ústavný súd už rozhodol o predchádzajúcej (prvej) sťažnosti sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa dohovoru v napadnutom konaní Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, je táto ústavná sťažnosť v časti, ktorá sa týka obdobia posudzovaného v skoršom náleze, teda od začatia konania do právoplatnosti skoršieho nálezu (14. júla 2022, pozn.), neprípustná. Ústavný súd ju preto v uvedenej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

11. V súvislosti s posudzovaním postupu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom a okresného súdu v zostávajúcej časti ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov (napr. IV. ÚS 105/07, I. ÚS 280/08, II. ÚS 186/2010), a preto aj vzhľadom na fakt, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno namietané porušenie označených práv sťažovateľa posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne (IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020, II. ÚS 183/2022). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

12. Zo zapožičaného súdneho spisu vyplýva, že na základe námietky sťažovateľa z 31. augusta 2022 o zaujatosti celého Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom a následného návrhu tohto súdu na odňatie veci bola trestná vec uznesením krajského súdu zo 16. novembra 2022 prikázaná okresnému súdu (bod 4 tohto uznesenia). Z dôvodu uvedených návrhov bolo aj zrušené hlavné pojednávanie nariadené na 9. september 2022. Súdny spis bol okresnému súdu predložený 28. decembra 2022. Uznesením zo 17. marca 2023 okresný súd oslobodil podľa § 43 ods. 1 Trestného poriadku ustanovenú obhajkyňu JUDr. Elišku Sosnovú z povinnosti obhajoby sťažovateľa, čomu predchádzala jej a sťažovateľova žiadosť. Na základe výzvy a následného vyjadrenia sťažovateľa okresný súd opatrením z 5. apríla 2023 ustanovil sťažovateľovi nového obhajcu JUDr. Natáliu Fándlyovú, ktorá sa 22. júna 2023 oboznámila s obsahom súdneho spisu. Po vysporiadaní sa so zákonným postupom spojeným so zabezpečením práva sťažovateľa na povinnú obhajobu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku okresný súd 19. júla 2023 pristúpil k nariadeniu termínu hlavného pojednávania na 18. september 2023.

13. V rámci hlavného pojednávania uskutočneného 18. septembra 2023 sťažovateľ ako obžalovaný po zmene zákonného sudcu s touto zmenou nesúhlasil a súd podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku neprijal vyhlásenie sťažovateľa ako obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku,

a v hlavnom pojednávaní pokračoval vykonávaním dokazovania, po ktorého vykonaní hlavné pojednávanie odročil na 4. december 2023 a na tento termín nariadil predvedenie poškodených. Hlavné pojednávanie nariadené na 4. december 2023 bolo odročené a) z dôvodu neprítomnosti poškodených, ktorých účasť na hlavnom pojednávaní sa nepodarilo zabezpečiť ani ich predvedením (za súčasného riadneho doručenia predvolania na hlavné pojednávanie), a b) z dôvodu procesnej aktivity sťažovateľa, ktorý namietol prítomnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom ako miestne nepríslušnej prokuratúry, ktorá generovala dožiadanie okresného súdu Krajskej prokuratúry v Trenčíne na vyjadrenie sa k tejto otázke. Krajská prokuratúra predložila okresnému súdu 4. januára 2024 opatrenie z 11. decembra 2023, ktorým bola udelená výnimka a boli poverení prokurátori Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom ako vecne a miestne príslušní na vykonávanie právomoci v posudzovanom trestnom konaní pred súdom. Okresný súd listom z 30. januára 2024 oznámil sťažovateľovi, že hlavné pojednávanie bude z uvedeného dôvodu vykonané opäť odznova, teda bude opäť prednesená obžaloba a nasledovné úkony po jej prednesení v zmysle Trestného poriadku. Následne okresný súd nariadil ďalší termín hlavného pojednávania na 12. február 2024.

14. V rámci ďalších hlavných pojednávaní 12. februára 2024, 15. apríla 2024 a 17. júna 2024 vykonal okresný súd dokazovanie opätovným prehratím zvukového záznamu z výsluchu svedkov, čítaním zápisníc o výsluchu niektorých svedkov, oboznámením sa zo záverov znaleckého posudku a oboznámením pripojených súvisiacich spisov. Na hlavnom pojednávaní 16. septembra 2024 vyhlásil okresný súd dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok, ktorým uznal sťažovateľa za vinného. Tiež rozhodol, že vzhľadom na dĺžku trestného konania, resp. dobu, ktorá uplynula od spáchania skutku, a tiež vzhľadom na dĺžku vykonaných nepodmienečných trestov odňatia slobody upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože tresty uložené sťažovateľovi inými súvisiacimi rozhodnutiami trestných súdov považoval za nápravu sťažovateľa a na ochranu spoločnosti za dostatočné. Sťažovateľ rozsudok okresného súdu 12. novembra 2024 napadol odvolaním.

15. Vychádzajúc z uvedeného, s prihliadnutím na námietky sťažovateľa o porušení jeho označených práv (značné strohé, skôr všeobecné, pozn.), ústavný súd konštatuje, že hoci napadnuté konanie nie je ešte právoplatne skončené, ústavný súd nezistil v postupe okresného súdu v období po právoplatnosti skoršieho nálezu neprimerane dlhé časové obdobie bez úkonov súdu, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné či neodôvodnené prietahy. Po právoplatnosti skoršieho nálezu, predloženia veci Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti a rozhodnutí krajského súdu o odňatí a prikázaní veci okresný súd priebežne konal a vykonával úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu. Nariad'oval hlavné pojednávania, na ktorých efektívne vykonával dokazovanie. Ústavný súd v postupe okresného súdu nezistil žiadne obdobie nečinnosti. Po skončení dokazovania rozhodol vo veci do dvoch rokov a dvoch mesiacov od právoplatnosti skoršieho nálezu.

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková doba konania pred súdom nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 109/03, I. ÚS 103/2016), resp. ak argumenty v sťažnosti nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia

označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 177/04, II. ÚS 357/2021, III. ÚS 127/2023). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, I. ÚS 188/2019, I. ÚS 5/2020).

17. Všetky uvedené okolnosti viedli ústavný súd k záveru, že ako zo strany Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, tak ani zo strany okresného súdu nedošlo v období po právoplatnosti skoršieho nálezu k takému zásahu do označených práv sťažovateľa, ktorý by dosahoval ústavne relevantnú intenzitu a ktorý by umožňoval po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o (opakovanom) porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prípadne práva na pojednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu